

sosialurin

telf. 14720, 11820

box 76, 3800 Tórshavn

Utgevart: Føroya Javnaðarflokkur

Fyrirtaksstjóri: Tórfinn Smith

Bláðstjóri: Vilhelm Johannesen (ábyrgd)

Bláðmenn: Hogni Djurhuus

Jóhann Mortensen

Jan Müller

Lýsingar: Arne Thomsen

Uppseting: Sosialurin

Prent: Dimmalætting

Framtaksleiðin

NÚ NYGGJA landsstýrið er skipað, verður sjálvsagt biðað eftir, hvørji mál ið koma í ljósmála av teimum, sum samgonguskjalið serliga viðgerð.

UPPGÁVURNAR eru ikki fáar, heldur ikki smáar; vildu heldur mett, at spurningurin um yvirhøvur letur seg gera at føra tann politikk út í lívið, sum samgongan hevur sett sær fyri, er tengdur saman við teimum móguleikum, sum gevast okkum inntøkuliga.

UM fiskiskapurin serstakliga, marknaðarmóguleikarnir, príslegan á heimsmarknaðinum fer at verða okkum til vildar — hetta sum eru fyrirtøytirnar fyri øllum lívi her á landi.

MEN síggja vit í samgonguskjalinum um mongd av uppgávum, so sá vit at í gamla samgonguskjalinum, at flestu av setningunum, sum flokkarnir fóru til arbeiðis uppá, eru út-tømdir.

TÓ ER AT hava í huga tær samtyktir, sum vórðu gjørdar stutt undan lógtingsvalinum og sum valla eru komnar at virka enn.

TAD ER at fegnast, at vit í farna 4 ára skeiði høvdu eitt landsstýri, sum gjørdi dygdarverk, eina politiska leiðslu, sum legði doyðin á at tryggja virkisræsinar so góðar sum tilbar.

VIT VITA at nógvar arbeiðspláss komu aftrat hesi árin, arbeiðsuppgávur, sum áður lógu uttanfyri oyggjarnar, eru nú herheima. Fleiri undirvísingarøkir, sum fyrr lógu uttanfyri, eru nú í landinum. Fleiri virkir eru komin aftrat, væl størri framleiðsla er av einum og øðrum, sum áður bara var innflutt, verður nú virkað her heima. Fiskurin fer alt meira og meira til útflutnings, alt meira góðskaður enn áður.

TAD ER AT vóna, at framtaksleiðin, sum hevur verið í sjeytiárunum, fer at halda fram í sama mun sum higartil.

Í mong ár hevur verið tosað um svimjihøll í Havn.

Nú er málið komið væl áleiðis, men nú stingur fjøld av meiningsmonnum og »passivum« itróttarmonnum seg upp og mælir í pressuni myndugleikunum til at spara í hesum máli.

Onkur vil kveistra svimjihøllina niðan á Sund, so vit kunnu fáa pláss til ein triðja fót-bóltsvøll í Gundadali, og fáa kunstgras fyri 500 kr/m² á ein vøll, ið bert skal nýtast til kappingar. Aðrir vilja hava fleiri itróttarhallir, summi vilja reka svimjihøll sum handil, og onnur vilja hava íbúðir fyri peningin í staðin fyri.

Trúgva tit veruliga, at tað koma at standa 60 nýggjar íbúðir í staðin fyri eina svimjihøll? Summi eru ógvuliga bláoygd, tað má sannast!

Vit eiga nógvar fót-bóltsleikarar, og teir skulu hava venjingar- og kappingarmóguleikar. Men annars er fót-bóltsleikarar ein fólkaítrótt fyri »passivar« itróttamenn, sum sita, ella hægst standa og hyggja at, meðan 2 ferðir

11 mans, tilsamans 22 av øllum okkum túsundtals føroyingum, leika á vøllum. Við til hesa fólkaítróttina hoyrir ofta at smakka sær á. Tá »fjernsynið« kemur, kunnu øll sita inni og iðka, kanska í litum, so tað grøna teppið kemur til sín rætti!

Einki ilt um fót-bóltsin, hann trívist eins og tær flestu itróttagreinirnar best við áskoðarum og kappingarmóguleikum. Svímjng er harafturimóti ikki so nógvar publikumsítrótt, men heldur ein verulig fólkaítrótt, ið ikki krevur serligar gávur, intensiva venjing og tíðar- og kostnaðarmiklar turneringar — júst tað sum ger fót-bóltsin til eina ítrótt fyri tey fáu, ella rættari: teir fáu útvaldu.

Læknar ráða fólki til at svimja fyri at styrkja heilsuna. Í kjallaranum á landssjúkrahúsinum er hylur til avlamin at røra seg í. Teir flestu skúlarnir nýta fimleikatímar til svímjng. Tosað og skriv- að verður dúgliga um ringar umstøður hjá børnum at veksa til í. Nevnd verða spællpláss, skreiðigøtur o.t. Eg vil framdraga eina svímjngøll sum heilsufremjandi spællpláss burturav. Úr hesum unga tilfiri man eisini grundarlagið fyri seinni kappingarítróttarfólki kykna.

Hyggja vit at hagtol- um, eru ca. 80% av teimum ca. 75.000, sum árliga vitja svímjngihylin í Havn, yngri enn 15 ár, og harav

eru um 75% gentur. Kortini eru árliga ca. 15.000 vaksni persónar av svímjng. Hetta eru tøl, sum eingin onnur ítróttargrein kann vænta sær at nærkast, kanska undantikið fimleikur. Heldur ikki kunnu tølini ognorast, og tað verða tey heldur ikki.

Vit hava í tolni biðað eftir tí nýggju svímjngihøllini, sum vit vistu var á borðinum. Nú fer at vera nóg leingi biðað. Eg vil minna á eina adressu til býráðið í 1972 við ca. 400 undirskriftum eftir 3 dagar í avgreiðsluni í svímjngihylinum, m.a. við kravi um eina heilárs svímjngøll. Tað er lótuverk at stilla eina »pressiónsgrupp« uppá fótur, um býráðið heldur tað vera betri, men tað mátti verið hættisligt at latið byin dirigera av pressiónsgruppum, heldur enn av málvisari planlegg- ing!

Høllin er nú detail-projekterað, og tað er longest komna svímjngihallarp- rojektið higartil. Hini 3 fóru aftur í ommu sína. Fer hetta sama veg, hevur tað longu kostað nógvar súrt tjentar tímalønir í skattakrónum, og fyri hvørt árið, tað verður útsett, verður tað uppaftur dýrari.

Havnin er ikki limur í kommunufelagnum, og svímjngøll er skjótt á hvørjum smáplássi, so ikki er neyðugt at hugsa um onnur enn havnarfólk í hesum máli. Ein stórus partur av børnunum, ið svimja, ganga ella súkla

niðan í Gundadal, og skúlanæmingarnir skulu koyrast aftur og fram, so tað er burtur úr vón og viti at leggja høllina niðan á Sund. Viðvíkjandi orkuspurninginum kann eg nevna, at ætlanin fyri 20 árum síðani var, at elverkið í Gundadali skuldi verma vatnið í hylinum, men tásitandi býráð megnaði ikki at loysa uppgávuna. Teimum vantaði kanska eina pressiónsgrupp, ella var Martin Holm teimum ikki nóg góður. Úrslitið var eins jánkaligt.

Fleiri av teimum amatørnum, sum alment út- tala seg um svímjngihall- málið, vil eg biða fyrst gera so væl at kanna mál- ið, áðrenn tit fara í press- una. T.d. um árligar persónar av svímjng samanborið við aðrar í- tróttargreinir, og iðroka tað hálva árið um veturin, tá ið hylurin er stongdur, og síðani siga nakað so vitleyst, sum at vit ikki hava brúk fyri svímjng- høll!

Sjálvandi skal ein tilik miðstoð fyri heilsu og trivnað byggjast í Havn, og hartil skal hon ligga væl fyri — og tað er nú, tað skal gerast!

Havnin skal ikki bert vera eitt gott arbeiðs- pláss, hon skal eisini skína, og her skal vera trivnaður. Men trivnaður er ikki berar íbúðir, super- marked og minnisvarðar — tað munnu vit øll vera samd um.

Olgar

tjak og meiningar

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytin fyri at fáa lesarabrev upptikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brevíni.

SJÚKRAHÚSVIÐURSKIIFTINI Í KLAKSVÍK

Við tað, at eingin medisinskur yvirlækni hevur verið á Klaksvík Sjúkrahúsi í eina tíð, gjørdi stýrið av at fáa hetta starvið sett aftur og so- leiðis fáa viðurskiiftini í rettlag sambært galdandi sjúkrarúslóg, ið sett varð í gildi í 1976.

Málið varð viðgjørt á stýrisfundi, og varð tað einmælt samtykt.

Lýsingin varð saman- sett, send Føroya Lands- stýri, sum so sendi hana til læknablaðið »Ugeskrift for læger«, har allar slíkar lýsingar fara í.

Í fyrstu atlugu hendir einki í málinum, eingin lýsing í blaðið, og fær stýrið einki at vita, fyrr

enn kannað verður, hvar málið var havnað.

Ikki fyrr enn 19. desember, alto fleiri mánaðar eftir at lýsingin varð send blaðnum »Ugeskrift for læger«, fær stýrið at vita, at blaðið ikki vil taka lýsingina upp.

Nú kemur bræv frá »Foreningen af sygehus- læger i provinsen«, har teir siga, at lýsingin hevur ikki verið fyriløgd Lækna- felag Føroya, læknaráð- um í Havn og Ráðlegging- arnevndini, sum skal gera álit í sjúkrarúslógbygging- ini í komandi tíð. Við- merkjast skal, at Ráð- leggingarnevndin hevur einki við hetta mál at gera.

Stýrið skilti ikki hesa gongd, hetta er beinleiðis skeiv mannagongd, tí lóg- arfest er í føroysku sjúkrarúslógini nr. 621 frá 22. desember, samtykt av Føroya Løgtingi og av danska Fólkatínginum, undirskrivað av Egon Jensen, innanríkisráð- harra í grein 5 og stykki 2: »Ved hvert sygehus an- sættes mindst én medi- cinsk og én kirurgisk overlæge«

Hildið verður so áfram at kanna, hvør hevur i- spunnit henda ruðuleika, og kemur nú fram, at føroyska læknafelagið hevur í brævi til FAS (Foreningen af special- læger) frárátt teimum at

taka lýsingina upp í blaðið.

Um sama mundið hevur Útvarpið víðtal við Óla Mikkelsen, formann í Læknafeleg Føroya (o.u. 80% av føroysku sjúkra- húsleknunum eru á Landssjúkrahúsinum), sum sigur við alt Føroya fólk, at »tað er rætt, at tað er »komið« at standa í lógini, at tað skal vera minst ein kirurgiskur og ein medisinskur lækni á hvørjum sjúkrarúsi.«

Nú er so spurningurin, um ein yvirlækni á Lands- sjúkrarúsinum og for- maður í føroyska lækna- felagnum alment, meðan